

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., професор Лоханова Н. О.

«___» _____ 20__ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування
Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік і контроль витрат операційної діяльності на
телекомунікаційних підприємствах (на прикладі ТОВ «Белнет»)»

Виконавець:

студентка факультету менеджменту, обліку
та інформаційних технологій групи 61

Колінко Наталія Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Слободяник Юлія Борисівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

АНОТАЦІЯ

Колінко Н. В.,

(прізвище та ініціали студента)

«Облік і контроль витрат операційної діяльності на телекомунікаційних підприємствах (на прикладі ТОВ «Белнет»)»,

(назва кваліфікаційної роботи)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Облік і оподаткування» за магістерською програмою «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»,

Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процеси ведення бухгалтерського обліку, аналізу та контролю операційних витрат на телекомунікаційних підприємствах.

У роботі розглядаються особливості організації та методики обліку операційних витрат, їх контролю та аналізу на телекомунікаційних підприємствах.

Проаналізовано економічну сутність витрат операційної діяльності; організацію обліку, та контролю операційних витрат у ТОВ «Белнет»; основні фактори впливу на операційні витрати.

Запропоновано деталізацію субрахунків до рахунку 92 «Адміністративні витрати», розроблено внутрішній документ «Вимога на відпуск матеріалів та обладнання для підключення (ремонту) абонентів» та робочий документ «Перевірка наявності та правильності відображення інформації щодо підключення абонентів».

Ключові слова: операційні витрати, облік, контроль, аналіз, телекомунікаційні підприємства.

ANNOTATION

Kolinko N. V.,

(students surname and initials)

«Accounting and control of operating expenses for telecommunications enterprises (for example LLC «Belnet»),

(work title)

thesis for Master degree in specialty «Accounting and taxation»

under the program

«Accounting, auditing and taxation of business activities»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2019

Thesis consists of three chapters. The object of study - processes of accounting, analysis and control of operating expenses at telecommunication enterprises.

The features of organization and methods of accounting of operating expenses, their control and analysis at telecommunication enterprises are considered in the work.

It is analyzed the following: an economic nature of the operating expenses; the organization of accounting, and control of the operating expenses in the LLC «Belnet»; the main factors affecting operating costs.

It is proposed: detailed subaccounts for the account 92 «Administrative expenses», the internal document «Requirement for the release of materials and equipment for subscriber connection» and the working document «Checking the availability and correctness of displaying information on subscriber connection».

Keywords: operating expenses, accounting, control, analysis, telecommunication enterprises.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ ..	7
1.1. Економічна сутність витрат операційної діяльності та їх класифікація ...	7
1.2. Нормативно-правова база обліку операційних витрат	19
1.3. Проблемні питання з обліку операційних витрат та калькулювання собівартості наданих послуг	23
Висновки до розділу 1	28
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «БЄЛНЕТ»	30
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства	30
2.2. Документальне оформлення обліку операційних витрат на прикладі ТОВ «Белнет»	34
2.3. Синтетичний та аналітичний облік витрат операційної діяльності	39
2.4. Шляхи вдосконалення обліку витрат операційної діяльності	47
Висновки до розділу 2	51
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «БЄЛНЕТ»	53
3.1. Мета, завдання, джерела контролю операційних витрат	53
3.2. Аналіз витрат операційної діяльності на ТОВ «Белнет»	57
3.3. Застосування методів економіко-математичного моделювання для цілей управління витратами підприємства	67
3.4. Шляхи вдосконалення контролю та аналізу операційних витрат на телекомунікаційних підприємствах	71
Висновки до розділу 3	77
ВИСНОВКИ	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83
ДОДАТКИ	92

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогоднішній день не можливо уявити життя без мережі Internet. В умовах глобалізації економіки процес обміну інформації є одним із найважливіших ознак прогресуючого розвитку будь-якого суб'єкта господарювання та економіки України в цілому. Кількість підприємств, які мали доступ до мережі Інтернет, за даними Державної служби статистики у 2018 році зросла у порівнянні із 2017 роком на 3 721, а саме: у 2017 році їх було 39 582, а вже у 2018 році – 43 303. Тобто бачимо зростання попиту на телекомунікаційні послуги [37].

Підприємства даної галузі мають свої особливості. Кінцевий продукт телекомунікаційних підприємств не має матеріальної форми. Тобто у виробничому процесі відсутнє використання сировини та матеріалів. Це істотно впливає на структуру виробничих витрат. Також спостерігається відсутність у бухгалтерському обліку незавершеного виробництва. Споживання телекомунікаційних послуг та процес їх виробництва є нерозривним. Послуги, що надаються даною галуззю, не можуть зберігатися на складах. Це призводить до необхідності підвищувати якість відповідних послуг та прискорювати сам процес обліку.

Проблемами обліку операційних витрат займалися як українські вчені-економісти, так і зарубіжні, серед яких: П. С. Безруких, А. Бородкін, А. Гальчинський, А. М. Герасимович, В. А. Горкавий, З. В. Гуцайлюк, М. І. Жадан, А. Захаров, А. Зюкін, А. М. Кузьмінський, Л. А. Сафонова, А. Ш. Маргуліс, К. О. Танащук, С. В. Філіппова, Дж. Фостер, Ч. Т. Хорнгрен, А. Чандлер, Б. О. Язлюк та ін. Однак залишаються питання, що досі невирішені, а саме: процес розподілу витрат та визначення тарифів телекомунікаційних послуг вимагає науково-обґрунтованих підходів, які б змогли врахувати особливості, що притаманні даній галузі.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає у теоретичному та практичному дослідженні ведення бухгалтерського обліку операційних витрат телекомунікаційних підприємств та їх аналізу і контролю. Визначення проблем, які притаманні підприємствам даної галузі, у процесі обліку, контролю та аналізу, та пошук шляхів удосконалення даних процесів.

Сформована мета дослідження реалізована завдяки виконанню наступних завдань:

- визначення економічної сутності операційних витрат та їх класифікації;
- проведення аналізу нормативно-правових актів, які регулюють облік операційних витрат;
- встановлення проблем, які виникають у процесі обліку операційних витрат;
- розгляд організаційно-економічної характеристики ТОВ «Белнет»;
- ознайомлення з особливостями бухгалтерського обліку операційних витрат на телекомунікаційному підприємстві;
- надання рекомендацій, які б покращили ведення обліку операційних витрат на ТОВ «Белнет»;
- встановлення мети, завдання і джерел контролю операційних витрат;
- проведення аналізу показників, що характеризують облік операційних витрат;
- застосування методів економіко-математичного моделювання для цілей управління витратами підприємства;
- надання рекомендацій щодо покращення процесів контролю та аналізу на ТОВ «Белнет».

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом даної кваліфікаційної роботи виступають процеси ведення бухгалтерського обліку, аналізу та контролю операційних витрат на телекомунікаційних підприємствах. Предметом дослідження є організація та методика бухгалтерського обліку, контролю та аналізу витрат операційної діяльності у ТОВ «Белнет».

Методи дослідження. У ході написання даної роботи були використані наступні методи:

- історико-економічний та монографічний (дані методи використовувалися у процесі аналізу основ теорії бухгалтерського обліку відповідно до національних, а також міжнародних стандартів);
- метод порівняльного аналізу (використовувався для проведення порівняння показників ТОВ «Белнет» за період 2016-2018 рр.);
- розрахунковий метод (для здійснення розрахунків основних показників, що характеризують операційні витрати);
- методи економіко-математичного моделювання (для дослідження економічних процесів шляхом побудови їх математичних моделей);
- системний аналіз (використовувався з метою надання рекомендацій щодо вдосконалення обліку, контролю та аналізу операційних витрат) та інші.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою наукового дослідження виступили такі джерела: нормативно-правові акти, національні та міжнародні стандарти щодо ведення бухгалтерського обліку; наукова література та періодичні видання (монографії, наукові фахові статті); первинні документи обліку операційних витрат; дані підприємства щодо аналітичного та синтетичного обліку; внутрішні документи, що розроблені ТОВ «Белнет»; форми бухгалтерської та фінансової звітності; ресурси мережі Internet.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами дослідження автором були опубліковані такі праці:

1. «Задачі та принципи економічного аналізу». Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 2. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 98–100 [25].
2. «Особливості аналізу операційних витрат телекомунікаційних підприємств на прикладі ТОВ «Белнет». Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). – 2018. – С. 38–42 [26].

3. «Аналіз ймовірності настання банкрутства на прикладі ТОВ «Белнет». Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). – 2019. – С. 322–325 [24].

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі відповідно до поставлених у вступі завдань було визначене наступне:

1. Не існує єдиного трактування операційних витрат. У роботі були наведені терміни із П(С)БО 16 «Витрати, а також терміни вчених-економістів: І. А. Бланка, Ф. Ф. Бутинця, Р. Ентоні та Б. О. Язлюка. Також виявлено, що класифікаційних ознак операційних витрат існує безліч, основними з яких є: класифікація витрат за економічним елементом, за видами витрат, за змістом операційного процесу, за видами продукції, за періодами, за ступенем участі у виробничому процесі. Однак у сфері телекомунікації не існує затвердженої класифікації, яку можна було б застосовувати.

2. Регулювання та ведення обліку операційних витрат здійснюється на основі нормативно-правових актів, національних та міжнародних стандартах. Важливим моментом є те, що П(С)БО 16 «Витрати» не враховує особливості діяльності кожної галузі. Це послугувало розробленню методичних рекомендацій з питань організації обліку витрат та калькулювання собівартості у різних галузях.

3. Облік операційних витрат наданих послуг на законодавчому рівні не зовсім врегульований. Основною проблемою для підприємств, що надають послуги виступає проблема правильного формування собівартості. Для того, щоб спростити методику витрат, необхідно також з боку держави дані витрати, що виникають під час надання послуг, систематизувати. На жаль, у сфері телекомунікації відсутні методичні рекомендації, які б значно полегшили б облік операційних витрат.

4. На підприємстві створено 4 структурних підрозділи, а саме адміністративний відділ, бухгалтерія, інженерно-технічний відділ та виробничо-технічний відділ. Досліджуючи основні показники економічної діяльності ТОВ «Белнет», бачимо, що протягом 2016-2018 рр. підприємство отримувало

прибуток, із зростанням рентабельності виробництва та рентабельності продажу на 18,9% та 8,4% відповідно.

5. Під час дослідження були розглянуті наступні документи, які регулюють операційні витрати: договори, акти на підключення, акти на списання матеріалів, звіт відповідальної особи, акти на списання бензину, наказ «Про введення в експлуатацію основних засобів», відомості нарахування та виплати заробітної плати, звіт відрахувань у фонди тощо.

6. Синтетичний облік операційних витрат на товаристві ведеться із використанням рахунків 9 класу «Витрати діяльності», однак підприємство виходячи зі своєї специфіки не використовує 23 рахунок «Виробництво», а також 91 рахунок «Загальновиробничі витрати».

7. Рекомендації щодо покращення обліку операційних витрат наведені після другого розділу, однак хочемо акцентувати увагу на тому, що підприємству слід розробити свою облікову політику, яка б відображала б специфіку діяльності товариства та полегшила б працю нових бухгалтерів, під час їх влаштування на роботу.

8. Основною метою контролю операційних витрат є встановлення достовірності звітних даних, щодо понесених витрат підприємства. Відповідно до поставленої мети були визначені завдання по її реалізації, а також джерела контролю витрат на підприємствах.

9. Аналізуючи операційні витрати було визначено їх структуру, динаміку витрат операційної діяльності на 1 грн реалізованих послуг та на 1 грн чистого прибутку. Проведено аналіз впливу зміни операційних витрат на результативні показники діяльності. Телекомунікаційні підприємства не є матеріаломісткими. У ході дослідження було встановлено, якщо матеріаломісткість зменшити на 0,20 грн, то собівартість в частині матеріальних витрат зменшиться на 1251,3 тис. грн. У 2018 році витрати основної заробітної плати на 1 грн реалізованої продукції зменшилися на 1,81 копійок. Тобто трудомісткість зменшилася, а це посприяло додатковій реалізації послуг на 963,68 тис. грн. Також було проаналізовано динаміку основних витрат, що

складають собівартість наданих послуг та виявлено, що найбільша питома вага належить абонентській платі (29,8%), а найменша – підключенням (ремонту) (5,2%). Аналіз динаміки адміністративних витрат показав, що найбільша питома вага належить витратам на оплату праці. У 2018 році вона склала майже 41 %. Найменша питома вага припадає на водопостачання та водовідведення – 0,1 %.

10. Для цілей управління над витратами операційної діяльності був застосований метод аналітичного вирівнювання рядів динаміки. Він дозволяє зробити прогноз основного показника, у нашому випадку «операційних витрат», на декілька років вперед. Маючи приблизне значення величини операційних витрат на 2019 та 2020 рік підприємство може використати це для покращення ситуації та розробити стратегію щодо зменшення їх розміру.

11. Величина операційних витрат залежить від політики управління ними. З метою мінімізації помилок у бухгалтерському обліку даний сегмент потрібно контролювати. На підприємстві відсутній відділ контролю, однак функції контролю виконує головний бухгалтер. Рекомендації щодо покращення політики контролю та аналізу наведені у висновках до третього розділу. Хочемо виділити те, що підприємство не зовсім використовує інструменти аналізу. В умовах зростаючої конкуренції у галузі телекомунікації, коли кожного дня з'являється нові оператори, провайдери, проведення глибокого аналізу є важливою умовою ефективної діяльності.

Отже, для того, щоб ТОВ «Белнет» тримало надалі свої позиції на ринку телекомунікації у зв'язку із зростанням конкуренції, необхідне покращення системи обліку, контролю та аналізу операційних витрат, які є взаємопов'язаними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк И. А. Финансовый менеджмент: учебный курс. – К.:Ника-Центр; Эльга, 2001. – 521 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік: підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» вищ. навч. закл. / Франц Францович Бутинець та ін. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2005. – 480 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління / Ф.Ф. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2016. – № 1(22). – С. 11-18.
4. Вареник В. М. Розробка системи контролю та аналізу операційних витрат на підприємстві / В. М. Вареник, С. В. Іщенко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – №20. – С. 935-940.
5. Волкова О.Н. Бюджетирование и финансовый контроль в коммерческих организациях / Ольга Николаевна Волкова. – М. : Финансы и статистика, 2016. – 272 с.
6. Гайдаєнко О. М. Аналіз витрат підприємства та їх структуризація / О. М. Гайдаєнко, Малицька І. О. // Облік. Економіка. Менеджмент: наукові нотатки. – 2016. – №1(9). – С. 79-84.
7. Гайдаєнко О. М. Економіко-математичне моделювання ефективності основної операційної діяльності / О. М. Гайдаєнко, А. О. Царан // Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки. Міжнародний збірник наукових праць. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. – Випуск 4 (16). – Частина 1. – С.69-77.
8. Гайдаржинська О. М. Основні методи калькулювання собівартості продукції та різновиди систем обліку витрат / О. М. Гайдаржинська, Д. О. Коверга // Економіка та суспільство. – 2018. – №17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/17_ukr/94.pdf.
9. Головацька С. І. Організаційно-методична модель внутрішнього контролю витрат та виконаних робіт будівельних підприємств / С. І. Головацька

// Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. – 2018. - №57. – С. 95-99.

10. Горкавий В. А. Обліково-аналітичні аспекти управління собівартістю продукції / В. А. Горкавий, К. О. Літвінова // Вісник аграрного харківського університету ім. В. В. Докучаєва. – 2016. - №1. – С. 79-93.

11. Граковский Ю. Интернет-оператори та інтернет-провайдери: особливості обліку / Ю. Граковский // Вісник. Офіційно про податки. – 2016. – № 4(862) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ru/pubs/id/9363>.

12. Гриліцька А. В. Шляхи вдосконалення організації обліку витрат від операційної діяльності / А. В. Гриліцька, О. М. Хавроненко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – №14. – С. 928-931.

13. Давидович І. Є. Контролінг : [навч. посіб.] / І. Є. Давидович. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 552 с.

14. Давидюк Т. В. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції у вітчизняних та нормативних актах: напрями удосконалення / Т. В. Давидюк // Економіка: реалії часу. – 2016. – №1(23). – С. 6-13.

15. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2010. Вип. 2. – С. 77-83.

16. Долюк А. В. Порівняльна характеристика визнання, оцінки і відображення в обліку та звітності підприємств витрат діяльності за міжнародними та національними стандартами / А. В. Долюк, А. З. Кургінян // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2016. -№ 3 (24) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2945/1/16.pdf>.

17. Дьордй В. П. Класифікація операційних витрат підприємств енергорозподільчої галузі / В. П. Дьордй, В. К. Макарович // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 17. – С. 826-830.

18. Економічний аналіз за видами діяльності: Навч. посібник. /Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, Кримполіграфпапір.– 2018. – 181с.
19. Жадан М. І. Мінімізація операційних витрат підприємства на основі факторного аналізу на прикладі ТОВ «Торговий Дом ММК» / М. І. Жадан, І. В. Котова // Ефективна економіка. – 2018. – № 9. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2018/33.pdf.
20. Іванюта О. В. Сутність накладних витрат : облікові аспекти / О. В. Іванюта // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – № 3(24). – С. 206 - 214.
21. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
22. Канарьова Н. Наслідки помилок у первинних документах / Н. Канарьова // Дебет-Кредит. – 2016. – № 40 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://online.dtkr.ua/Book/%C2%AB%D0%94%D0%9A%C2%BB%20%E2%84%9640-2014.epub/navPoint-5>.
23. Карпова Т.П. Управленческий учет: учеб. для вузов / Т.П. Карпова. – М. : ЮНИТИ, 2001. – 360 с
24. Колінко Н. В. Аналіз ймовірності настання банкрутства на прикладі ТОВ «Белнет» / Н. В. Колінко // Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). – 2019. – С. 322-325.
25. Колінко Н. В. Задачі та принципи економічного аналізу / Н. В. Колінко // Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 2. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 98-100.

26. Колінко Н. В. Особливості аналізу операційних витрат телекомунікаційних підприємств на прикладі ТОВ «Белнет» / Н. В. Колінко // Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу). – 2018. – С. 38-42.
27. Лисенко О. В. Порівняння методів короткострокового прогнозування для зростаючого виробничого процесу / О. В. Лисенко // Економічні науки. – 2017. – №3. – с. 44-49.
28. Лістрова С. Первинний документ: роль в обліку та вимоги до оформлення / С. Лістрова // Інтеративна бухгалтерія. – 2019. – №89/2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/oneanalytics/59170>.
29. Меліхова Т.О. Удосконалення методики внутрішнього контролю витрат на виробництво для підвищення економічної безпеки підприємства / Т. О. Меліхова, О. В. Троян, Д. С. Лауренті // Інвестиції: практика та досвід. – 2019. – № 3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/3_2019/7.pdf.
30. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014.
31. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_011.
32. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_021.
33. Московчук А. Т. Факторний аналіз в системі управління витратами підприємств / А. Т. Московчук, В. І. Ліщук // Економічні науки. – 2017. – № 14(53). – С. 137-144.

34. Мусій Н. Р. Методи оптимізації формування ресурсів виробничої діяльності підприємства / Н. Р. Мусій, А. Б. Орловська // *Modern Economics*. – 2018. – № 8. – С. 120-125.
35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
36. Основні вимоги до договору про надання телекомунікаційних послуг: Рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації від 29.11.2012 № 624 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2150-12>.
37. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
38. Офіційний сайт Міністерства юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://usr.minjust.gov.ua/ua/help/>
39. Офіційний сайт Товариства з обмеженою відповідальністю «Белнет» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bel.net.ua/ua/about>.
40. Папінова О. Запізнілі первинні документи: як обліковувати витрати? / О. Папінова // *Uteka*. – 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-hozyajstvennye-operacii-9-zapozdalye-pervichnye-dokumenty-kak-uchest-rasxody>.
41. Парасій-Вергуненко І. Аналіз операційної діяльності підприємства: проблеми та перспективи подальших досліджень / І. Парасій-Вергуненко // *Міжнародний науковий журнал*. – 2016. – №2. – С. 107-115.
42. Партин Г.О. Управлінський облік: навч. посіб. / Г.О. Партин, А.Г. Загородній. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 303 с.
43. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій [Електронний ресурс] : затв. Наказом М-ва фінансів від 30.11.1999 р. № 291. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z1214-13>.

44. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.
45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 11 листопада 1999 № 290 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 № 318 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: наказ Міністерства фінансів України від 18.11.2005 №790 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.
48. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
49. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 №88 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.
50. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.
51. Правила надання та отримання телекомунікаційних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2012 № 295 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/295-2012-%D0%BF/para9>.
52. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
53. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання печаток юридичними особами та фізичними особами -

підприємцями: закон України від 23.03.2017 № 3332-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3332-17>.

54. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: закон України від 12.05.2011 № 3332-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3332-17>.

55. Про оподаткування ПДВ: індивідуальна податкова консультація ДФСУ № 1443/6/99-99-15-03-02-15/ІПК від 05.04.2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://taxlink.ua/ua/tax_explained/dfsu-1443699-99-15-03-02-15ipk-vid-05042018/.

56. Про радіочастотний ресурс України: закон України від 01.06.2000 № 1770-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1770-14>.

57. Прокопович Л. Б. Організація внутрішнього контролю адміністративних витрат підприємства / Л. Б. Прокопович, А. В. Шинкаренко // Молодий вчений. – 2017. – №10(50). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10/229.pdf>.

58. Проскура К. Облікова політика підприємства / К. Проскура // Вісник. Офіційно про податки. – 2017. – №48(952) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100006669-oblikova-politika-pidpriyemstva-1>.

59. Проскура К. Собівартість послуг / К. Проскура // Вісник. Офіційно про податки. – 2018. – № 25 (977) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100008424-sobivartist-poslug>.

60. Свіріденко А. ПДВ не підтверджений ПН: коли і як правильно списати? / А. Свіріденко // Податки та бухгалтерський облік. – 2016. – №25. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/march/issue-25/article-16658.html>.

61. Танащук К. О. Дослідження методів встановлення та розрахунку тарифів на телекомунікаційні послуги / К. О. Танащук // Молодий вчений. – 2016.

– № 12 (39). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12/216.pdf>.

62. Танащук К. О. Методологічні засади формування та розрахунку собівартості телекомунікаційних послуг / К. О. Танащук, С. В. Філіппова // *ECONOMICS: time realities*. – 2018. – № 6 (40). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/613721.pdf>.

63. Танащук К. О. Розробка еталонних моделей для визначення видів телекомунікаційних послуг при організації взаємо з'єднання мереж операторів телекомунікацій // К. О. Танащук // *БІЗНЕСІНФОРМ*. – 2018. – № 11. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-11_0-pages-236_248.pdf.

64. Хаймьонова В. С. Методичні аспекти внутрішнього контролю витрат підприємства / В. С. Хаймьонова // *Економіка. Управління. Інновації*. – 2015. – № 1 (13) – С. 14-20.

65. Хелферт Э. Техника финансового анализа / Хелферт Э. – [10-е изд.]. – СПб: Питер, 2003. – 640 с.

66. Чернишова Н. Класифікація витрат на виробництво / Н. Чернишова, А. Свіріденко // *Податки та бухгалтерський облік*. – 2016. – №32 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/april/issue-32/article-17159.html>.

67. Чернишова Н. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості / Н. Чернишова, А. Свіріденко // *Податки та бухгалтерський облік*. – 2016. – № 32 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/april/issue-32/article-17160.html>.

68. Чернишова Н. Облік загальновиробничих витрат / Н. Чернишова, А. Свіріденко // *Податки та бухгалтерський облік*. – 2016. – № 32. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/april/issue-32/article-17164.html>.

69. Чикуліна К. В. Формування оптимальної системи управління витратами підприємств (на прикладі ПрАТ «Полтавський машинобудівний

завод»)/ К. В. Чикуліна, І. О. Чапча // Ефективна економіка. – 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6835>.

70. Щербініна С. А. Застосування економіко-математичного моделювання для аналізу діяльності підприємства / С.А. Щербініна, О.Г. Климко, Т.Р. Марочко // Ефективна економіка. – 2019. – № 6 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=6&y=2019>. – DOI: 10.32702/2307-2105-2019.6.59

71. Энтони Р., Рис Дж. Учет: ситуации и примеры: Пер. с англ. / Под. ред. и с предисл. А.М. Петрачкова. – 2-е изд., стереотип. – Финансы и статистика, 1996. – 560 с.

72. Язлюк Б. О. Організація обліку витрат операційної діяльності в умовах комплексної автоматизації / Б. О. Язлюк, В. В. Волошина // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2016. – С. 118-121.